

ไสยศาสตร์เป็นที่พึ่งของคนในสังคมไทยจริงหรือ

วนิดา ขำเขียว

Abstract

This article aimed to present the background of superstition and its role in Thai society during the period of rapidly progressive science and technology. This period could be considered as the time where the horizons of the East and the West have been open to each other. The subsequent influx of Western thoughts and culture to the East has driven Thai society to the world of competition, thus sustaining the role of superstition as another mental resort, in addition to religion.

These phenomena reflected the passion sticking to human instinct. The subject were 114 people aged 15 and over. The questionnaire was set to study their attitudes towards superstition. The result revealed that most Thai people have still believed in superstition regardless of how much scientific knowledge they have acquired.

The questionnaire clearly reflected the current situation of Thai society and Thai people's potentials and it would shed light on how to organize the teaching of religion and general education, in order to strengthen Thai people's intellect.

บทนำ

ไสยศาสตร์เป็นความเชื่อดั้งเดิมที่มักจะถูกกีดกันจากคนทั่วไปโดยลดระดับคุณค่าในฐานะเป็นความเชื่อที่ไร้เหตุผล แต่กระนั้นในหลายศาสนาที่ได้ชื่อว่าเป็นศาสนาที่ได้รับการพัฒนาแล้ว ได้ถูกไสยศาสตร์แทรกซึมต่างๆ ที่พระศาสดาในบางศาสนาพยายามที่จะกันไสยศาสตร์ออกไป แต่เมื่อสิ้นพระศาสดายิ่งนานวันศาสนานั้นๆ ก็ถูกไสยศาสตร์ก้าวเข้าไปมีบทบาททั้งในส่วนที่เป็นพิธีกรรมและที่เป็นสัญลักษณ์ของศาสนา ซึ่งเราจะพบเห็นได้อย่างชัดเจนในสังคมไทย ซึ่งเป็นสังคมเปิดและรากฐานดั้งเดิมของความเชื่อทางศาสนาคือไสยศาสตร์ที่มีมาก่อนพระพุทธศาสนา ถึงแม้ว่าพระพุทธศาสนาจะเข้ามาเผยแผ่ นับตั้งแต่สมัยทวารวดี เป็นต้นมา แต่กระนั้นไสยศาสตร์ยังมีได้หมดไปจากสังคมไทย ทั้งๆที่สังคมไทยได้ก้าวสู่โลกแห่งเทคโนโลยีอันเป็นโลกแห่งอารยชนในสังคมโลกปัจจุบัน

บทความนี้จึงเขียนขึ้นมาเพื่อนำเสนอความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับไสยศาสตร์ และบทบาทของไสยศาสตร์ที่มีต่อสังคมไทยในยุคที่มีความเจริญทางวิทยาการและเป็นสังคมในระดับอารยะประเทศตลอดจนนำเสนอจำนวนทัศนคติของคนไทยในปัจจุบันที่มีต่อไสยศาสตร์ โดยออกแบบสอบถามสุ่มตัวอย่างจำนวน 114 คน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเป็นประชาชนทั่วไปทั้งชายและหญิง ตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป เพื่อหาระดับความเชื่อที่มีต่อไสยศาสตร์ อันจะเป็นแนวทางในการแสวงหาวิธีการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ต่อไป

จุดเริ่มต้นของการเกิดไสยศาสตร์

ถ้าเราพิจารณาจากจุดเริ่มต้นของด้านความเชื่อทางศาสนาของมนุษย์ เราจะเห็นว่าก่อนที่จะมีมนุษย์จะมีความเชื่อนั้น มนุษย์มีความสงสัยและมีความกลัวต่อปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่อยู่รอบตัว อาทิ แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด ฝนตก พายุร้อน และฟ้าผ่า เป็นต้น ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงพยายามที่จะเข้าใจและหาหนทางที่จะทำให้ตนเองอยู่รอดปลอดภัย ในขณะที่เดียวกันก็เริ่มต้นค้นพบพลังอำนาจที่มีอยู่ในธรรมชาติ ซึ่งพวกเขาเกาะเมลาเนียเซียนเรียกว่า “มานา” (Mana) อันเป็นพลังอำนาจแบบอบุคคล (Impersonal force) ที่แฝงอยู่ในธรรมชาติทำให้เกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ฝนตก พายุร้อน พายุถล่ม พระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตก น้ำขึ้น น้ำลง จันทรุปราคา สุริยุปราคา และการเกิดฤดูกาลต่างๆ เป็นต้น ความเชื่อในระยะนี้เราอาจกล่าวได้ว่าเป็นความเชื่อแบบบริสุทธิที่ยังไม่มีการเสริมจินตนาการเข้าไป อย่างไรก็ตามเมื่อวันเวลาผ่านไปการที่มนุษย์ได้เผชิญหน้ากับอำนาจทางธรรมชาติอย่างสม่าเสมอซึ่งมีทั้งในทางดีและไม่ดี ทำให้มนุษย์พยายามที่จะเข้าใจและพยายามตีความพลังอำนาจธรรมชาติในรูปลักษณะแบบมนุษย์และสร้างตำนานขึ้นมา เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาตินั้นๆ ความเชื่อที่มีต่อธรรมชาติเช่นนี้ ต่อมาได้ถูกพัฒนาจนเกิดเป็นความเชื่อในเรื่อง “วิญญาณ” และ “เทพเจ้า” ทำให้แนวคิดแบบเทวนิยม (Theism) เกิดขึ้นซึ่งแนวคิดเช่นนี้ต่อมาได้พัฒนาในด้านจำนวนของเทพเจ้าเป็นองค์เดียวบ้าง หลายองค์บ้าง ถ้าองค์เดียวก็เรียกว่า แนวคิดแบบ เอกเทวนิยม (Monotheism) ถ้าหลายองค์เรียกว่า พหุเทวนิยม (Polytheism) ความพยายามที่จะเข้าใจเทพเจ้าทำให้มนุษย์ในสมัยนั้นใส่อารมณ์ความรู้สึกแบบมนุษย์ลงในความเชื่อถือโดยจินตนาการเทพเจ้าในรูปแบบที่ตนรู้สึกและเข้าใจ อีกทั้งยังมีการเอาใจด้วยการเซ่นไหว้ด้วยสิ่งของที่ตนชอบและคิดว่าเทพเจ้าที่ตนนับถือน่าจะชอบด้วย จากจุดนี้เองที่ทำให้เกิดพิธีกรรม จนกระทั่งมีการจัดสร้างสถานที่ทำพิธีกรรมมีนักบวชผู้ทำพิธีกรรมมีศาสนิกชนและมีการบัญญัติข้อห้ามที่เรียกกันว่า “ศีลธรรม” สำหรับผู้นับถือเพื่อให้พวกเขาสามารถเข้าถึงความเชื่อนั้นๆ องค์ประกอบของความเป็นศาสนาจึงเริ่มมีมากขึ้น จากความเชื่อดั้งเดิมได้ก่อตัวและพัฒนาขึ้นมาเป็นศาสนาที่เป็นสายโซ่ทางวัฒนธรรมและเป็นศูนย์รวมจิตใจของสังคมนั้นๆ ส่วนความเชื่อใดที่ยังหมกมุ่นอยู่ในเรื่องพิธีกรรมและเพื่อที่จะทำให้พิธีกรรมมีความขลังและศักดิ์สิทธิ์จนบรรลุผลไปตามเป้าหมายของตน ก็จะมีการคิดพิธีกรรมที่มีความซับซ้อนมากขึ้นจนดูลึกลับ ซึ่งมีบางพิธีกรรมที่นิยมฆ่าสัตว์หรือมนุษย์เพื่อเอาใจอำนาจที่อยู่เหนือธรรมชาติด้วยวิธีพิสดารต่างๆ ความเชื่อแบบนี้จัดว่าเป็นไสยศาสตร์ซึ่งเป็นสิ่งที่คู่กันมากับอารมณ์อันปราศจากเหตุผลของมนุษย์และเป็นความรู้สึกล้วนๆ ตามธรรมชาติของสัตว์โลก เราอาจกล่าวได้ว่าไสยศาสตร์เป็นวิธีการพันทุข์ของมนุษย์ในระดับหนึ่งเมื่อครั้งที่ขาดปัญญาในการเข้าใจความจริงของโลกและชีวิต

ถ้าเราพิจารณารากศัพท์ของคำว่า “ไสย” ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542: 1236) ได้ให้ความหมายว่า “**ลัทธิอันเนื่องด้วยเวทมนตร์คาถา ซึ่งเชื่อว่าได้มาจากพรหมณ์**” เสฐียรโกเศศ (ศาสตราจารย์พระยาอนุমানราชธน 2531 : 34-35) ได้อธิบายว่า “**ไสยศาสตร์คือวิชาความรู้เพื่อบังคับหรือป้องกันสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติให้เป็นไปตามประสงค์ที่ตนต้องการ**” และพุทธทาสภิกขุ (พุทธทาสภิกขุ พ.ศ.2525 : 7-10) ได้ให้ความหมายของ “ไสย” ว่า “**นอนหลับ**” ซึ่งมุมมองในแง่นี้น่าจะหมายถึงการหลับไหลทางปัญญามากกว่าจะหมายถึงอาการทางกาย เราอาจสรุปได้ว่าไสยศาสตร์เป็นความเชื่อที่มีรากฐานอยู่บนความไม่รู้ด้วยปัญญาโดยอาศัยความเชื่อเป็นพื้นฐาน จึงเหมือนกับคนนอนหลับ กล่าวคือหลับด้วยอวิชชา บุคคลใดที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือมีสัมพันธกับศาสตร์ชนิดนี้ จะทำให้หลงติดอยู่ในวัตถุนิยมและกระทำทุกอย่างสนองไปตามความอยาก ความต้องการของตนจนเกิดเป็นความยึดถือตัวตนอย่างอหังการ ในที่สุดก็อาจเป็นโทษแก่ตนเองและผู้อื่นได้

ไสยศาสตร์นั้นมีการกระทำที่หลากหลาย แต่ในทางวิชาการนั้นศาสตราจารย์กীরติ บุญเจือ (กীরติ บุญเจือ 2532 : 17) ได้จำแนกเป็น 5 ประเภทดังนี้คือ

1. ไสยศาสตร์แบบตัวแทนผู้มัด (Representative Magic)

ไสยศาสตร์ชนิดนี้เกิดจากการใช้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นตัวแทนของบุคคลที่ตนต้องการกระทำ เจ้าคาถาหรือผู้มีพลังจิตจะใช้พลังกระทำต่อตัวแทนนั้นๆ จนผู้ถูกระทำได้รับความเจ็บปวดทรมานจนถึงตาย ไสยศาสตร์ชนิดนี้ได้แก่ การฝังรูปฝังรอยและการทำเสน่ห์ยาแฝด เป็นต้น

2. ไสยศาสตร์แบบชิ้นส่วนผู้มัด (Part for all magic)

ไสยศาสตร์ชนิดนี้เกิดจากการนำชิ้นส่วนร่างกายบางส่วนมากระทำตามพิธีกรรมเพื่อให้เป็นไปตามความปรารถนา เช่น การใช้ซี่โครงของตนมาเสกเป่าเข้าพิธีกรรมแล้วใส่ในอาหารให้บุคคลที่เป็นเป้าหมายรับประทานเข้าไปจะได้เกิดอาการไหลหลง หรือการใช้ชิ้นส่วนของฝ่ายตรงข้าม เช่น เส้นผมหรือเล็บ มาเข้าพิธีกรรมกระทำให้บุคคลที่เป็นฝ่ายตรงข้ามได้รับอันตราย

3. การเข้าทรง (Being Medium)

ไสยศาสตร์ชนิดนี้เกิดจากการยอมให้วิญญาณใดวิญญาณหนึ่งมาสิงอยู่ในร่างกายของตนเพื่อเป็นสื่อติดต่อระหว่างวิญญาณนั้นกับผู้ที่ต้องการติดต่อ ซึ่งการเข้าทรงนี้ ในปัจจุบันมีการกระทำกันมากมาย ในหลายสำนัก ส่วนมากเป็นพวกหลอกลวงมากกว่าการทรงเจ้าที่เกิดขึ้นจริง

4. การปลุกเสกเครื่องรางของขลัง (Fetichism)

ไสยศาสตร์ชนิดนี้เกิดจากการใช้วัตถุอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นสื่อชักนำพลังอำนาจที่เหนือธรรมชาติเข้ามาสิงสถิตในวัตถุนั้นๆ โดยใช้คำพูดหรือภาษาบางอย่างที่ถูกเคล็ด ซึ่งเรียกว่า “คาถาอาคม” กระทำให้วัตถุนั้นมีอำนาจพิเศษสามารถใช้ให้เกิดคุณประโยชน์ได้ วัตถุที่นิยมนำมาปลุกเสก เช่น ไม้ โลหะ หิน กระดุกสัตว์ หนังสัตว์ ขนสัตว์บางชนิด หรือการใช้อาวุธมาลงอาคมเพื่อทำให้อาวุธนั้นมีความศักดิ์สิทธิ์ และรวมไปถึงการสักยันต์ลงบนผิวหนังร่างกาย

5. ชามาน (Shamanism)

ไสยศาสตร์ชนิดนี้เกิดจากการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งฝึกฝนตนเองจนมีฤทธิ์และสามารถใช้ฤทธิ์อำนาจนั้นๆ กระทำการต่างๆ ให้สำเร็จตามประสงค์ นอกจากนี้ ชามานอาจหมายถึง บุคคลที่มีฤทธิ์ขึ้นมาเองโดยธรรมชาติและใช้ฤทธิ์อำนาจนั้นกระทำการบางสิ่งบางอย่างได้ เช่น รักษาโรค ห้ามฝนไม่ให้ตก หรือสามารถเห็นเหตุการณ์ล่วงหน้าได้

ตามที่กล่าวมานี้เราจะเห็นว่าไสยศาสตร์ยังมีความดีอยู่บ้างที่ช่วยมนุษย์ให้พ้นจากความทุกข์ได้ในระดับหนึ่ง ถึงแม้ว่าคนโดยทั่วไปมักจะลดคุณค่าของไสยศาสตร์ ให้ต่ำกว่าศาสนา อย่างไรก็ตาม ไสยศาสตร์ยังมีด้านมืดที่อาจเป็นโทษแก่มนุษย์ได้ถ้าหากใช้ไปในทางทำลายฝ่ายตรงข้ามหรือผู้ที่ตนไม่พอใจ ไสยศาสตร์ประเภทนี้จึงเป็นพวก **“ไสยศาสตร์ดำ”** ส่วนพวกที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นเราเรียกว่า **“ไสยศาสตร์ขาว”**

ดังนั้นเราอาจกล่าวได้ว่า ไสยศาสตร์เป็นความเชื่อที่มีทั้งคุณและโทษที่เปรียบเหมือนกับมิด ที่ผู้ใช้งานจะต้องระมัดระวังในการใช้เพราะถ้าขาดปัญญาและขาดคุณธรรมประจำใจ ก็อาจจะถูกใช้ไปในทางทำลายมากกว่าการสร้างสรรค์

ปัจจุบันโลกได้ก้าวสู่ความรุ่งเรืองทางวิทยาการต่างๆ ทำให้ฟ้าเปิดถึงกัน การเดินทางติดต่อระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตกเป็นไปโดยสะดวก ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และวิทยาการต่างๆ ประกอบกับความเจริญทางการสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็วทันอกทันใจ ความสะดวกสบายนานับประการทำให้สังคมมนุษย์ก้าวเข้าสู่โลกแห่งอารยวิทยา มีการคิดค้นและประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ให้เกิดขึ้นมากมาย ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่สนองความอยากความต้องการของมนุษย์ แต่มนุษย์ในยุคปัจจุบัน ก็ไม่เคยเต็มอิ่มกับความสุข ยิ่งโลกเจริญทางวัตถุมากเท่าใด ความอยากและความต้องการยิ่งเพิ่มมากขึ้น การแข่งขันและชิงดีชิงเด่นในทางสังคมมีมากจนเกิดการต่อสู้และทำลายซึ่งกันและกัน ผู้อ่อนแอย่อมตกเป็นเหยื่อของคนที่เก่งกว่าและฉลาดกว่า ความหวังของคนปัจจุบันในการพึ่งพิงความเจริญทางวิทยาการจึงได้เพียงแต่ความสะดวกสบายในทางวัตถุเท่านั้น และไม่ใช่ว่าจะได้รับกันอย่างเท่าเทียมกันทุกคน ช่องว่างระหว่างชนชั้นของคนมีฐานะกับไม่มีฐานะจึงเกิดขึ้น ผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตจะได้อยู่ในสถานะชั้นสูงซึ่งเปรียบเหมือนกับว่าได้อยู่บนยอดของปิรามิดซึ่งมีเพียงไม่กี่เปอร์เซ็นต์ ส่วนฐานล่างของปิรามิดเป็นพื้นที่ของคนส่วนใหญ่ที่ต้องต่อสู้กันเพื่อที่จะได้เหยียบอีกฝ่ายเพื่อไต่เต้าก้าวขึ้นสู่ยอดของปิรามิด

อย่างไรก็ตามเมื่อมีฝ่ายหนึ่งพยายามที่จะเหยียบอีกฝ่ายหนึ่งขึ้นไป ย่อมมีฝ่ายที่ปกป้องตนเองจึงเกิดการต่อสู้ชิงไหวชิงพริบการแข่งดีแข่งเด่นจึงเกิดขึ้นโดยมีความหวังเพียงเพื่อให้ได้มาซึ่งความสุขทางกายเนื้อไม่มีใครที่จะอยากเป็นผู้แพ้ เพราะไม่เพียงแต่จะถูกสังคมกดให้อยู่ในสภาพที่ต่ำต้อยแล้ว ยังขาดโอกาสที่จะได้เสพสุขกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตโดย เฉพาะอย่างยิ่งสินค้าตัวใหม่ๆ ที่ถูกประดิษฐ์คิดค้นทยอยกันเข้ามาให้เลือกซื้อ อาทิ โทรศัพท์มือถือที่ถูกปรับเปลี่ยนรูปลักษณ์แปลกใหม่ตลอดเวลา คอมพิวเตอร์ที่มีการปรับเปลี่ยนรุ่นและศักยภาพที่เอื้อต่อความสะดวกสบายและแสดงถึงการก้าวไกลทางเทคโนโลยี รถยนต์ที่เปลี่ยนโฉมใหม่ตลอดเวลาและการขับเคลื่อนที่ทวีความรวดเร็วมากขึ้น วัตถุเหล่านี้เป็นเพียงบางตัวอย่างที่ปรากฏในสังคมของผู้ที่ต้องการทันสมัยอยู่เสมอเพื่อแสดงถึงภาพลักษณ์ของตัวเอง และเป็นการยกระดับคุณค่าของตนให้

สูงขึ้น จึงเกิดกระแสของการบริโภคที่เกินจากปัจจัย 4 ที่จำเป็น ความจำเป็นที่จะต้องหาวิธีให้ได้มาซึ่งวัตถุแห่งความสะดวกสบายทำให้เกิดการแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตรา อำนาจ และวาสนา เมื่อต่อสู้กันด้วยฝีมือและมันสมองไม่ได้ จึงคิดวิธีอื่นเพื่อเป็นผู้ชนะและให้ได้มาในสิ่งที่ตนปรารถนา อาจมีการใช้อาวุธประหารกัน การลอบวางระเบิด การปล่อยเชื้อโรคทำลายซึ่งกันและกัน แต่ที่น่าแปลกใจมากที่สุดคือการนำ วิธีการทางไสยศาสตร์เข้ามาใช้ทำลายฝ่ายตรงข้ามต่างๆ ที่สังคมยุคใหม่นี้ผู้คนส่วนมากศรัทธาวิธีการทางไสยศาสตร์ แต่กระนั้นก็มีบางคนยินดีใช้วิธีการนี้เพื่อให้ตนเป็นผู้ชนะและสามารถอยู่เหนือผู้อื่น เช่น การทำคุณไสยใส่กันเพื่อแย่งชิงคนรัก การใช้คุณไสยทำลายฝ่ายตรงข้ามและการใช้ไสยศาสตร์เพื่อให้ธุรกิจของตนเจริญรุ่งเรือง ดังนั้นกิจการของสำนักทรงเจ้าและพวกเจ้าคาถาทั้งหลาย จึงเจริญรุ่งเรืองมากในยุคนี้

มนุษย์โดยธรรมชาติมีจิตใจที่อ่อนแอต้องการที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ทำให้บางคนไปยึดถือต้นไม้ บ้าง ภูเขาบ้าง ก้อนหินบ้างหรือแม้แต่ชิ้นส่วนของสัตว์ก็ถูกนำมาเป็นเครื่องป้องกันภัย เช่นชนทางช้าง ดิน กระจ่า ยี่หวูด และหน้าผากเสือ เป็นต้น เราจะเห็นได้ว่าโลกนั้นแม้จะเจริญรุดหน้าทางวิทยาการ แต่ความเจริญเหล่านี้ก็ไม่สามารถทำให้ตัณหาของมนุษย์แห่งเหือดไปได้ พระศาสดาของศาสนาบางศาสนาพยายามปฏิเสธไสยศาสตร์ แต่เมื่อพระศาสดาองค์นั้นสิ้นไปการเบียดเบียนความเชื่อของศาสนิกชนที่จะโน้มเอียงไปในทางไสยศาสตร์ย่อมเกิดขึ้น เพราะไสยศาสตร์สามารถสร้างภาพที่ทำให้ดูแล้วน่าเชื่อถือและผู้ที่เชื่อถือมีความมั่นใจว่าไสยศาสตร์สามารถตอบสนองความต้องการให้แก่ตนได้อย่างรวดเร็วทันใจถ้าทำตามขั้นตอนที่ถูกต้องหรือถูกเคล็ดวิชา

ปรากฏการณ์ทางไสยศาสตร์ที่มีในสังคมไทย

เราสามารถเห็นปรากฏการณ์ทางไสยศาสตร์เหล่านี้ได้จากสภาพของสังคมไทยในปัจจุบันซึ่งมีความนิยมเชื่อดังต่อไปนี้

1. ความนิยมในการเซ่นสรวงอันวอนและการถวายบูชาด้วยอามิสบูชา

ซึ่งเราจะพบได้ตามวัดหรือเทวาลัยหรือศาลเจ้าต่าง ๆ ทั้งนี้โดยมีจุดประสงค์เพื่อขอพรหรือขอความสำเร็จให้บังเกิดขึ้นแก่ตนหรือในกิจการงานของตน ถ้าประสบความสำเร็จขึ้นมาตามความต้องการก็จะมีการเซ่นไหว้ด้วยอาหารและผลไม้ รวมทั้งสัตว์ที่ถูกนำมาเช่น ไหว้ ได้แก่ หมู วัว แกะ แพะ นก และปลา ฯลฯ สิ่งเหล่านี้อาจถูกนำมาถวายทั้งในสภาพสด ๆ หรืออาจถูกปรุงเป็นอาหาร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อ บางครั้งอาจมีการจ้างนางรำมารำถวาย ทำให้เกิดอาชีพนางรำรับจ้างตามศาลเจ้าต่างๆ

อนึ่งการเกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติบางอย่างก็มีผลต่อความเชื่อของมนุษย์ในยุคอารยวิทยาที่ทำให้เกิดการเซ่นสรวงอันวอน ที่พบเห็นกันมากที่สุดคือการเกิดจันทรุปราคา และสุริยุปราคา ซึ่งคนโบราณแต่ก่อนมาจะนิยมตีกลอง ตีเกราะ เคาะไม้ เพื่อให้พระราหูคายพระจันทร์บ้าง คายพระอาทิตย์บ้าง ปัจจุบันนี้แม้จะไม่มีการเคาะไม้ ตีปี่หรือตีกลอง แต่ยังคงมีการเซ่นไหว้ด้วยของค่านิตต่าง ๆ โดยเฉพาะ งาดำ และเน่าก๊วย ซึ่งเป็นอาหารที่ขายดีมากที่สุดในช่วงเวลาที่ผิดปกติเช่นนี้ เพราะเชื่อกันว่าถ้าเซ่นไหว้พระ

ราหูอย่างถูกต้องแล้วจะทำให้เกิดลirimงคลพ้นภัยจากความชั่วร้ายต่างๆ จึงเป็นเรื่องแปลกมากที่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่ทำให้มนุษย์สามารถเหยียบบนดวงจันทร์ได้ หรือทำให้มนุษย์รู้เรื่องจักรวาลวิทยามากขึ้น แต่ความรู้เหล่านี้ไม่อาจทำให้มนุษย์เลิกรากจากการเซ่นไหว้พระจันทร์หรือพระอาทิตย์ ปัจจุบันยังคงมีผู้ให้ความสำคัญต่อไสยศาสตร์จึงทำให้กิจการของสำนักเจ้าเจริญรุ่งเรือง ซึ่งเราจะพบได้ว่ามีนิตยสารต่างๆ ที่โฆษณาในความขลัง ความศักดิ์สิทธิ์ของเครื่องรางต่างๆ และมีเกจิอาจารย์บางคนได้ลงโฆษณาถึงความชำนาญในการสักยันต์ของตนตามหน้าหนังสือพิมพ์ ทั้งหมดนี้มีส่วนกระตุ้นความสนใจของคนในสังคมได้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีดาราเข้ามามีส่วนในการส่งเสริมความเชื่อถือแล้วยิ่งทำให้มีผู้สนใจมากขึ้น ซึ่งเราจะพบเห็นได้จากปกของนิตยสารบันเทิงรายสัปดาห์แทบลอยด์ ดาราเดลี (นิตยสารบันเทิงรายสัปดาห์ แทบลอยด์ ดาราเดลี ปีที่ 2 ฉบับที่ 66 ประจำวันเสาร์ที่ 17 พ.ย. - วันศุกร์ที่ 23 พ.ย. 2550)

2. ความนิยมในเครื่องรางของขลัง

นับวันจะทวีความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ เครื่องรางของขลังชนิดใดหายากและผู้คนเชื่อกันว่ามีอานุภาพมากจะมีราคาทวีคูณมากขึ้น ปัจจุบันที่นิยมซื้อขายกันมากได้แก่ พระเครื่องรางของขลัง (โดยเฉพาะกลุ่มเบญจภาคี) ตะกรุด เหล็กไหล หินธรรมชาติ โป่งขาม และอัญมณี โดยเฉพาะพวกหินธรรมชาติใดที่นิยมกันมากจะทำให้ราคาสูงมากขึ้นอาทิ หินเทอร์ควอยซ์ (Turquoise) หินลาปีซลาซูลี (Lapis lazuli) และทัวร์มาลีน (Tourmaline) ซึ่งนักเล่นหินเชื่อกันว่าสามารถขจัดภัยพิบัติและป้องกันความชั่วร้ายต่างๆ จึงเป็นที่นิยมกันมากในกลุ่มนักเล่นหินทั่วโลก ทำให้มีการขุดหินขึ้นมาค้าขายในตลาดอัญมณีกันมากขึ้นเรื่อยๆ

ปัจจุบันนี้ยังมีสินค้าชนิดใหม่จากทิเบตซึ่งเป็นที่นิยมไม่แพ้พวกอัญมณีและหินคือ ลูกปัด ซี (DZI) หรือ ดีซีโอ ซึ่งเป็นลูกปัดหินที่น่าจะได้รับอิทธิพลมาจากพวกอารยันในอินเดียที่นิยมแกะสลักหินเป็นรูปสัญลักษณ์ต่างๆ แล้วบรรจุพลังคำอธิษฐานลงในหิน จากนั้นนำมาร้อยเป็นสร้อยคอ หินพวกนี้แต่ก่อนมาเรียกว่า เวท หรือ เวด้า (Veda) โดยนำมาใช้รักษาโรค ต่อมาพวกทิเบตได้รับอิทธิพลจากอินเดียจึงได้นำหินจากภูเขามาลาย ซึ่งมีบางชนิดเป็นหินที่ได้มาจากสะเก็ดดาวตกแล้วนำมาทำลูกปัดเขียนสีซึ่งทำจากยางไม้บางชนิด จากนั้นนำไปเผาไฟด้วยความร้อนสูงเพื่อให้สีซึมลงในหินให้ลึกมากที่สุดจนหินเนียน เมื่อลูบที่ผิวจะไม่สะดุดมือเลย จากนั้นลามาหรือนักบวชจะสวดมนตราเพื่อให้ลูกปัดนั้นมีความศักดิ์สิทธิ์มากขึ้น ลวดลายของลูกปัดที่วาดมีทั้งรูปดอกบัว เขี้ยวเสือ มังกร ลายเส้นขีด และดวงตาซึ่งเป็นรูปวงกลมมีจุดตรงกลาง มีตั้งแต่ 1 ตาจนถึง 12 ตา จำนวนตาที่อยู่บนลูกปัดแต่ละลูก จะบ่งบอกว่ามีสรรพคุณเหมาะกับคนเกิดปีใด และใช้เพื่อให้เกิดอานุภาพอย่างไร บางชิ้นอาจแกะสลักคาถาว่า “นโม ปัดถะเมหุม” อันเป็นคาถาของพวกพุทธศาสนานิกายวัชรยาน ซึ่งถือว่าศักดิ์สิทธิ์สามารถคุ้มครองป้องกันภัยพิบัติต่างๆ ได้

ความนิยมลูกปัดซีในปัจจุบันมีผลทำให้ลูกปัดแต่ละเม็ดมีราคาสูงมาก บางเม็ดราคา 600 บาท จนถึงหลักพัน เม็ดลูกปัดจะถูกนำมาร้อยเป็นสร้อยคอ จึงทำให้สร้อยคอแต่ละเส้นมีราคาตั้งแต่หลักพันจนถึงหลักแสน สาเหตุที่ทำให้ราคาสูงเป็นเพราะความเชื่อที่ว่าลูกปัดเหล่านี้มีอานุภาพในทางป้องกันตัว และเสริม

สงครามทำให้เกิดความ มั่งคั่งสมบูรณ์ได้ ความเชื่อเหล่านี้ได้เข้ามาในเมืองไทย โดยพวกคนจีนที่ค้าขายหินมีค่า เมื่อความนิยมหินตกต่ำจึงพยายามนำของแปลกมาแทน ประกอบกับได้ศึกษาคนไทยมานานและเห็นว่านิยมพวกเครื่องรางของขลัง จึงได้นำลูกปัดสีเข้ามาขายพร้อมทั้งพยายามอธิบายสรรพคุณจนเป็นที่นิยมแพร่หลาย

ปรากฏการณ์อีกอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจนเป็นเรื่องน่าตกใจก็คือ ความนิยมในเครื่องรางของขลังที่เรียกว่า “จุดคารมเทพ” ซึ่งเป็นเทพผู้รักษาพระพุทธศาสนา โดยสร้างเป็นรูปหล่อโลหะประดิษฐานไว้ในพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช แต่เนื่องด้วยมีผู้กล่าวขานกันต่อๆ มาถึงความศักดิ์สิทธิ์ จึงทำให้ มีการสร้างเป็นเครื่องรางของขลังขึ้นมาแล้วซื้อขายกันในตลาดพระเครื่องในจำนวนเงินหลักร้อยจนถึงหลักแสน เมื่อความต้องการในสังคมสูงมากแต่ของมีน้อยจึงเกิดการสร้างและปลุกเสกขึ้นมาใหม่ในวัดต่างๆ แทบทุกภาคในประเทศไทยทุกๆ ที่ต้นกำเนิดของจุดคารมเทพอยู่ในภาคใต้ จึงเกิดรุ่นต่างๆ ที่มีชื่อแปลกไปจากเดิม เช่น รุ่นโคตรเศรษฐี รุ่นเงินไหลมา รุ่นโคตรรวย เป็นต้น

เราจะเห็นได้ว่า จุดประสงค์หลักของการสร้างองค์จุดคารมเทพในระยะแรกนั้น เพื่อให้ท่านพิทักษ์รักษาพระบรมสารีริกธาตุซึ่งประดิษฐานภายในเจดีย์พระบรมธาตุ จังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อให้ท่านปกป้องรักษาพระพุทธศาสนา รวมทั้งคุ้มครองป้องกันภัยให้แก่ราษฎร หรือแม้แต่พระเครื่องที่สร้างขึ้นมานั้น ก็เพื่อให้ท่านปกป้องคุ้มครองและเป็นเครื่องเตือนสติให้ทำความดี แต่ผู้ที่นำมาสร้างเป็นพระเครื่องในรุ่นหลังกลับมีจุดประสงค์ที่โน้มนำไปในทางเสริมส่งให้เกิดความอยากความต้องการในทางวัตถุ กระแสแห่งความเชื่อถือจึงมีความโน้มเอียงไปในทางไสยศาสตร์ ทั้งนี้เป็นผลมาจากสภาพสังคมปัจจุบันที่ให้นิยามในทางวัตถุมากกว่าจิตใจ และให้ความสำคัญต่อความร่ำรวยด้วยความเชื่อที่ว่าสามารถจะใช้เงินซื้อได้ทุกอย่างแม้แต่เกียรติยศ ชื่อเสียง ดังนั้นการที่คนปัจจุบันลุ่มหลง “วัตถุมงคล” จึงเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงจิตใจที่ขาดที่พึ่งและขาดศรัทธาทางศาสนาอย่างแท้จริงเพราะไม่สามารถเข้าถึงแก่นแท้แก่นธรรมของศาสนาได้

ตามที่ได้กล่าวมานี้เราอาจสรุปได้ว่าความนิยมในพวกเครื่องรางของขลังในประเทศไทย ค่อนข้างได้รับความนิยมสูงถ้าเทียบกับประเทศอื่นๆ ที่นับถือพระพุทธศาสนาเหมือนกัน การเกิดตลาดเครื่องรางของขลังที่ตลาดนัดท่าพระจันทร์และตามห้างสรรพสินค้าบางแห่งที่มีตลาดนัดค้าของเก่า รวมทั้งการเกิดสิ่งพิมพ์และ สื่อทางโทรทัศน์ที่โฆษณาขายเครื่องรางของขลังและวัตถุมงคลต่างๆ ทำให้เราเห็นปรากฏการณ์ของสังคมในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

3. ความนิยมในเรื่องการทรงเจ้า

ทำให้เกิดสำนักทรงเจ้าเข้าผีหลายสำนักในปัจจุบัน ซึ่งเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงความต้องการของผู้คนที่ต้องการหลุดพ้นจากความทุกข์ และฝากความหวังไว้กับ “เจ้า” โดยเชื่อว่าสามารถตอบปัญหาหรือดลบันดาลให้พวกตนประสบความสำเร็จได้ ถ้าคนใดประสบความสำเร็จและได้รับในสิ่งที่ตนขอไว้ก็จะเล่าลือและขยายความจนสำนักนั้นๆ ศักดิ์สิทธิ์ไปโดยปริยาย ส่วนคนที่ไม่ประสบความสำเร็จซึ่งน่าจะมีมากกว่าพวกแรก เมื่อร้องขอแล้วไม่เป็นไปตามที่ตนหวังก็จะเจียบหายไม่กลับมาอีก นี่เป็นสาเหตุหนึ่งที่

ทำให้สำนักทรงเจ้าต่างๆ เฟื่องฟู และเป็นที่น่าสังเกตว่าบุคคลที่ไปขอความช่วยเหลือจากสำนักทรงเจ้าทั้งหลาย นั้นมีบุคคลที่มาจากหลากหลายอาชีพตั้งแต่คนที่หาเช้ากินค่ำไปจนถึงผู้มีการศึกษาสูง ข้าราชการ และนักการเมือง เป็นต้น

4. ความนิยมในการสะเดาะเคราะห์

เพื่อให้เกิดศรัทธาแก่ตนเอง ปรากฏการณ์ทางด้านนี้เราสามารถพบเห็นได้จากวัดและสำนักทรงเจ้าต่างๆ รวมไปถึงชาวที่เกี่ยวกับนักการเมืองสะเดาะเคราะห์ตนเองและส่งเสริมชะตาราศีด้วยวิธีการที่แปลกไปจากหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาที่เป็นเนื้อแท้ ซึ่งมุ่งให้บุคคลรู้จักปล่อยวางความยึดถือยึดติด

5. ความนิยมในการสักยันต์ตามร่างกาย

เพื่อให้เกิดเสน่ห์ห่มทานิยมหรือเพื่อให้หนังเหนียว ยิงฟันไม่เข้า ความนิยมในด้านนี้มิได้มีแต่ในกลุ่มของชนชั้นผู้ใช้แรงงานหรือพวกเขาเช้ากินค่ำเท่านั้น แต่ยังปรากฏในหมู่นักศึกษา นักการเมือง นักร้อง และดาราภาพยนตร์ทั้งจอแก้วและจอเงิน ซึ่งอาชีพของพวกเขาอยู่ได้ต่อไปก็ด้วยความเชื่อที่ว่า การสักบางอย่างจะช่วยทำให้เกิดเสน่ห์แก่ผู้พบเห็น จึงมีดาราหลายคนนิยมสักตามร่างกายโดยเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียง ในปัจจุบันนี้มีเกจิอาจารย์บางคนลงทุนโฆษณาสรรพคุณต่างๆ ในหนังสือพิมพ์และออกข่าวทางโทรทัศน์

ปรากฏการณ์เหล่านี้เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึง “ตัณหา” (Passion) อันเป็นสัญชาตญาณเดิมของมนุษย์ที่สลัดออกได้ยาก ทั้งที่ยุคนี้เป็นยุคแห่งความเจริญในทางวิทยาการซึ่งในที่นี้ขอเรียกว่า “ยุคแห่งอารยวิทยา” อันเป็นช่วงเวลาที่มีการคิดค้นประดิษฐ์สิ่งต่างๆ มากมาย เพื่อให้มนุษย์มีความสะดวกสบายในการกินอยู่ สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติ มีการคิดค้นยารักษาโรคใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย มีการคิดค้นวิศวะพันธุกรรมทำให้เกิดการสร้างมนุษย์และสัตว์โดยใช้เซลล์เนื้อเยื่อ มีการปลูกถ่ายอวัยวะและการปรับเปลี่ยนพันธุกรรม ตลอดจนการนำนาโนเทคโนโลยีเข้ามาใช้ทั้งในด้านการแพทย์และอุตสาหกรรม เป็นต้น ความรู้เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงลัทธิมนุษยนิยมที่เอนเอียงมาทางความเชื่อในอำนาจของวัตถุนิยมมากกว่าการยอมรับในแนวคิดแบบจิตนิยม แต่กระนั้นความศรัทธาในไสยศาสตร์ของผู้มีทุกข์ในยุคนี้ยังคงมีอยู่ และได้แสดงให้เห็นอย่างประจักษ์แจ้งว่าไสยศาสตร์ไม่ได้ถูกลบทิ้งแต่กำลังจะกลับมาสู่กระแสนิยม ซึ่งนับวันการขยายจำนวนผู้นับถือมีมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้มนุษย์จะเก่งและฉลาดมากขึ้นอย่างไร แต่ยังมีด้านมืดที่นักวิทยาศาสตร์ยังไม่ถึง และด้านมืดนี้เองที่เป็นความหวังของผู้มีทุกข์ในยุคแห่งความเจริญนี้ เพราะไม่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของศาสนาซึ่งดูเหมือนว่ามีความยุ่งยากและซับซ้อนกว่าจะได้เห็นผล ไสยศาสตร์จึงเป็นที่ยอมรับของคนมีทุกข์ที่มีความหวังอย่างเต็มเปี่ยมว่าไสยศาสตร์จะช่วยเขาได้ดีมากกว่าศาสนาและเทคโนโลยีในทางวิทยาศาสตร์

อย่างไรก็ตามศาสนาที่พัฒนาแล้วบางศาสนาได้เปิดโอกาสให้ไสยศาสตร์ประเภทไสยขาวเข้าไปมีส่วนอยู่บ้างทั้งในด้านพิธีกรรมในด้านการเช่นสรวง อ้อนวอน และการทำรูปสัญลักษณ์ทางศาสนา ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่าส่วนที่เป็นไสยศาสตร์นี้ น่าจะเป็นที่พึ่งได้สำหรับคนบางระดับที่ยังขาดปัญญาในการเข้าถึงความจริง แต่เมื่อวันใดที่พวกเขาได้มีการพัฒนาทางปัญญามากขึ้น เขาจะก้าวพ้นจากความมกมายและสามารถ

เข้าถึงแก่นธรรมของศาสนาได้เอง ดังนั้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเชื่อถือของคนไทยในปัจจุบันที่มีต่อความเชื่อทางไสยศาสตร์และวัตถุมงคล ผู้เขียนจึงให้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยประชาชนทั่วไปทั้งชายและหญิง ซึ่งมีช่วงอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปจำนวน 114 คน ตอบคำถามในแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อไสยศาสตร์ และประมวลผลสรุปดังนี้

ผลสรุปทัศนคติของบุคคลทั่วไปที่มีต่อไสยศาสตร์

ข้อ	คำถาม	มากที่สุด (1)		มาก (2)		ปานกลาง (3)		น้อย (4)		น้อยที่สุด (5)	
1	ท่านมีความสนใจในไสยศาสตร์	18	15.8%	22	19.3%	38	33.3%	36	31.6%	-	-
2	ท่านมีความเชื่อในไสยศาสตร์	2	1.8%	18	15.8%	52	45.6%	33	28.9%	9	7.9%
3	ท่านมีความรู้ในไสยศาสตร์	-	-	5	4.4%	26	22.8%	44	38.6%	39	34.2%
4	ท่านเคยฟังสิ่งทีเรียกว่าไสยศาสตร์	-	-	13	11.4%	27	23.7%	38	33.3%	36	31.6%
5	ท่านคิดว่าไสยศาสตร์มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต	-	-	19	16.7%	42	36.8%	41	36%	12	10.5%
6	ท่านคิดว่าไสยศาสตร์สามารถสัมฤทธิ์ผลได้และเป็นที่ยิ่งยวด	-	-	6	5.3%	49	42.9%	41	36%	18	15.8%

ข้อ	คำถาม	มากที่สุด (1)		มาก (2)		ปานกลาง (3)		น้อย (4)		น้อยที่สุด (5)	
7	ท่านคิดว่าศาสนา มีผลต่อความเชื่อ ในเรื่องไสยศาสตร์	8	7%	35	30.7%	42	36.8%	18	15.8%	11	9.7%
8	ท่านคิดว่าปัจจุบัน สังคมไทยมีความ เชื่อถือทางไสย- ศาสตร์	22	19.3%	67	58.8%	20	17.5%	2	1.8%	3	2.6%
9	ท่านคิดว่าปัจจุบัน สังคมไทยยังคง ยึดมั่นในศาสนา ของตน	24	21%	49	43%	33	28.9%	6	5.3%	2	1.8%
10	ท่านคิดว่าศาสนา เป็นที่พึ่งของคน ในปัจจุบัน	40	35.1%	40	35.1%	25	21.9%	6	5.3%	3	2.6%

จากการประมวลผลทำให้เราเห็นภาพรวมของผู้ตอบที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน โดยเราสามารถสรุปได้จากข้อ 8 ที่ว่า สังคมไทยในปัจจุบันมีผู้เชื่อถือในไสยศาสตร์มาก คือถ้านำตัวเลขที่ได้จากช่องมากที่สุดคือ 19.3 % และช่องมาก 58.8% รวมกันเข้าจะได้ตัวเลข 78.1 % ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก แต่กระนั้นก็ทำให้เห็นต่อไปว่าผู้ตอบแบบสอบถามยังคงเชื่อมั่นว่าปัจจุบันสังคมไทยยังคงยึดมั่นในศาสนาของตน โดยมีผู้ตอบมากที่สุด 21 % และมาก 43 % รวมเป็น 64 % ซึ่งดูได้จากข้อที่ 9 และในข้อที่ 10 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากยังคงเชื่อว่า ศาสนาสามารถเป็นที่พึ่งของคนในปัจจุบันได้ซึ่งมีผู้ตอบมากที่สุด 35.1 % และมาก 35.1 % เช่นกัน รวมเป็น 70.2 % แต่กระนั้นถ้าเราดูจากข้อ 7 เราจะเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังคงเชื่อว่าศาสนามีผลต่อความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ เมื่อนำตัวเลขของผู้ตอบมากที่สุดคือ 7 % และมาก 30.7 % เราจะเห็นว่า มีจำนวนถึง 37.7 % ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนค่อนข้างมาก

สรุป

ภาพรวมทั้งหมดนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่าแม้วิทยาการจะก้าวไปไกลมากเพียงใด ความพยายามของการจัดการศึกษาโดยค้นหาแนวทางจากที่ต่างๆ มาโดยเฉพาะของตะวันตกก็จะทำให้คนฉลาดและมีความสามารถด้วยตนเองอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะทำอย่างไรหรือวิธีไหน ผู้คนในสังคมไทยส่วนใหญ่ยังคงพอใจที่จะเดินตามกระแสนิยม ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง โดยเฉพาะถ้าเป็นกระแสความเชื่อทางไสยศาสตร์แล้วยิ่งนิยมกันมาก เพราะคนส่วนมากพอใจที่จะเลือกทางสะดวกง่ายๆ เพื่อให้ตนประสบกับความสำเร็จด้วยวิธีที่ลัดสั้นที่สุดและเร็วที่สุด ทั้งนี้ตัวเหตุปัจจัยสำคัญซึ่งเราจะต้องนำมาพิจารณา ก็คือสภาพสังคมที่มีกระแสของความ เป็นวัตถุนิยมสูง เป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้บุคคลในสังคมยังเกิดความอยากที่จะแสพวัตถุใหม่ๆ อย่างไม่รู้จบ เพราะ การแสวงหาสิ่งต่างๆ โดยอาศัยศักยภาพและความสามารถด้วยตนเองไม่ทันใจและรวดเร็วพอ จึงต้อง แสวงหาทางเลือกใหม่ๆ และเครื่องมือใหม่ๆ ที่จะช่วยให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างรวดเร็ว ไสยศาสตร์จึงเป็นตัว เลือกใหม่ทางหนึ่ง และเป็นที่พึงทางใจของคนที่ต้องการผลลัพธ์อย่างรวดเร็ว ประกอบกับความรู้ในแก่น ธรรมของศาสนายังไม่เข้มแข็งมากพอ ยิ่งทำให้หลายคนขาดความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสนา จึงเชื่อ ว่าศาสนามีผลต่อความเชื่อในไสยศาสตร์ ซึ่งเราจะพบว่าผู้ตอบข้อ 7 ในช่องมากที่สุดและมาก เมื่อรวมกัน แล้วมีจำนวน 37.7% ซึ่งถือได้ว่าเป็นจำนวนไม่น้อย และถ้ารวมกับจำนวนผู้ตอบในช่องปานกลางที่มี 36.8% ยิ่งทำให้จำนวนตัวเลขสูงถึง 74.5% จึงเกิดประเด็นปัญหาขึ้นมาว่าการสอนศาสนาในปัจจุบันนี้ได้ทำให้คนใน สังคมเข้าถึงเนื้อแท้ของศาสนาหรือไม่ ซึ่งเนื้อแท้ของศาสนานี้ก็คือการสอนให้บุคคลสามารถพึ่งพิงตนเองได้ ละความเห็นแก่ตัวและปล่อยวางอัตตาให้น้อยลงจนไม่มีเหลือ ถ้าคนในสังคมสามารถเข้าใจสาระสำคัญของ ศาสนา เขาก็ย่อมแยกแยะได้ระหว่างศาสนาและไสยศาสตร์ トラบใดที่ศาสนายังไม่สามารถสอนบุคคลให้ เข้าถึงเนื้อในของศาสนา ความเบี่ยงเบนทางจิตใจที่จะหาที่พึ่งอื่นที่สะดวกสบายกว่าและรวดเร็วกว่าย่อม เกิดขึ้น

นอกจากนี้ยังมีปัญหาอีกประเด็นหนึ่งก็คือ การศึกษาในปัจจุบันมีส่วนช่วยให้บุคคลเข้าใจในศาสนา อย่างถูกต้องและมีความเชื่อมั่นในตนเองและสามารถพึ่งพิงตนเองได้โดยไม่ไหลไปตามกระแสแห่งความนิยม ของสังคมได้หรือไม่ จากแบบสอบถามในข้อที่ 10 การประมวลผลได้แสดงตัวเลขที่ให้น่าวิตกที่ว่าจำนวน ผู้ที่คิดว่าศาสนายังเป็นที่พึ่งของคนในปัจจุบันได้นั้นมีเพียง 70.2% เมื่อเทียบกับข้อที่ 8 ที่ว่าสังคมไทยยังมี ความเชื่อถือในไสยศาสตร์ซึ่งมีถึง 78.1% ตัวเลขเหล่านี้ น่าจะทำให้ผู้ที่ทำหน้าที่สำคัญๆ ในสังคมพึงตระหนัก ถึงปัญหาทางสติปัญญา และจิตวิญญาณของคนไทยในสังคมปัจจุบัน แม้ว่าจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามนี้จะ มีเพียง 114 คน จากจำนวนประชากรไทยทั่วประเทศประมาณ 60 ล้านคน แต่ใน 114 คนนี้ เป็นคน กลุ่มหนึ่งที่อยู่ ในสังคมเมืองหลวง แต่สามารถเห็นภาพความสัมพันธ์ระหว่างสังคมไทยกับไสยศาสตร์จนทำให้ เกิดตัวเลขค่อนข้างสูง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความเชื่อถือในไสยศาสตร์มิได้มีอยู่เฉพาะในเขตชนบท แต่มีอยู่โดย ทั่วไปในสังคมไทยรวมทั้งในเมืองหลวงนี้ด้วย

แบบสอบถามที่นำมาใช้หาค่าตัวเลขทัศนคติของบุคคลทั่วไปที่มีต่อไสยศาสตร์นี้ แม้ว่าจะยังไม่สมบูรณ์แบบมาก แต่ก็พอที่จะทำให้เราเห็นภาพสะท้อนของสังคมไทยในปัจจุบันว่ามีลักษณะอย่างไร ศักยภาพของบุคคลในสังคมมีมากเท่าใด ผู้เขียนหวังว่าบทความนี้น่าจะช่วยให้บุคคลที่อยู่ในวงการศาสนาได้ตระหนักถึงการสอนศาสนาของตนว่าสามารถทำให้ผู้คนในสังคมยังลึกลงไปถึงเนื้อในของศาสนาได้หรือไม่และมากนักเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการศึกษา บทความนี้น่าจะช่วยกระตุ้นให้คนในวงการศึกษาได้ตระหนักถึงประเด็นปัญหาสำคัญ 2 ประการคือ

1. ทำอย่างไรจึงจะทำให้คนในสังคมสามารถพึ่งตนเองได้และรู้จักหนักเอาเบาสู้
2. ครูและอาจารย์จะมีวิธีใดในการสร้างลูกศิษย์ของตนให้เป็นคนมีปัญญา มีเหตุมีผลสามารถแยกแยะได้ระหว่างเปลือกและเนื้อในของศาสนา ไม่เชื่อง่ายไหลไปตามกระแสและสามารถปลูกฝังลูกศิษย์ของตนให้รู้จักพึ่งพาตนเองได้

ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาในการจัดการกับ “มนุษย์” ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อแผ่นดิน ความเสื่อมและความเจริญรุ่งโรจน์ของโลกในอนาคตจะเป็นอย่างไรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของมนุษย์เป็นสำคัญ

บรรณานุกรม

- กิริติ บุญเจือ. (2532). **ศาสนศาสตร์เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นิตยสารบันเทิงรายสัปดาห์. **แทบลอยด์ ดาราเดลี** ปีที่ 2 ฉบับที่ 66 ประจำวันเสาร์ที่ 17 พ.ย. ถึงวันศุกร์ที่ 23 พ.ย. 2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตะวันออก.
- พุทธทาสภิกขุ. (2525). **พุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระนคร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- เสฐียรโกเศศ. (ศาสตราจารย์ พระยาอนุมานราชธน). (2531). **ศาสนาเปรียบเทียบ**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป. จำกัด